

Список використаних джерел:

1. Білецький М., Ванда І., Котик Л. Соціальна географія : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 328 с.
2. Білецький М., Ванда І., Котик Л. Сучасні особливості викладання дисципліни «соціальна географія» у вищій школі // Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова. Серія 4. Географія і сучасність, 2014. Вип. 20(32). С. 173–180.
3. Білецький М., Котик Л. Навчально-методична діяльність кафедри економічної і соціальної географії Львівського національного університету імені Івана Франка : SWOT-аналіз / Наукові записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія : географія. № 2. (вип. 41). 2016. С. 16–25.
4. Влах М., Котик Л. Теорія і методологія географічної науки : навч. посібник Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 328 с.
5. Книш М., Котик Л. Глобальні проблеми людств : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с.
6. Книш М., Котик Л. Політико-географічна глобалістика: навч. посібник. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с.
7. Мамчур О., Ванда І., Котик Л. Суспільно-географічні дисципліни : завдання у контексті реформ вищої освіти / Українська географія: сучасні виклики. Зб. наук. праць у 3-х т. Київ : Прінт-Сервіс, 2016. Т. 1. С. 172–176.
8. Мамчур О., Ванда І., Котик Л. Суспільно-географічні дисципліни: роль у формуванні професійних компетентностей / Наук. записки Терноп. нац. пед. ун-ту ім. В. Гнатюка. Серія : географія. № 2. (вип. 39). 2015. С. 73–81.
9. Ровенчак І., Котик Л. Геокультура і геоосвіта України : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 128 с.
10. Шаблій О. І. Основи суспільної географії: підручник. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. 296 с.
11. Mind Mapping Online [Electronic resource]. – Mode of access : <https://bubbl.us>.
12. MindMeister [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.mindmeister>.
13. TED [Electronic resource]. – Mode of access : <https://www.ted.com>.
14. Time.Graphics [Electronic resource]. – Mode of access : <https://time.graphics>.
15. Word Art [Electronic resource]. – Mode of access : <https://wordart.com/create>.
16. Word It Out [Electronic resource]. – Mode of access : <https://worditout.com>.

**САМОСТІЙНА РОБОТА ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ
СТУДЕНТІВ ЗВО**

Кравцова Н.В., Асєєва І.В., Конкін С.В.
(Харків, Україна)

В реаліях сьогодні, коли під час карантину, пов'язаного з пандемією коронавірусу (COVID-19), всі заклади вищої освіти України перейшли на дистанційну форму навчання, самостійна робота студентів набуває особливого значення. Ті умови, в яких опинилася наша система освіти, підштовхнули освітян до змін, які потребують підвищення рівня відповідальності й самосвідомості майбутніх фахівців. Адже тільки самостійне отримання знань та витрачений час і зусилля забезпечують ціннісне сприйняття студентами і самих цих знань, і можливості їх застосування у своїй майбутній професійній діяльності.

Саме ці два чинники – самостійне відкриття для себе чогось нового та ціннісне сприйняття процесу відкриття цього нового, усвідомлення значущості знань для успішної професійної діяльності, виступають потужними джерелами забезпечення належної якості навчання студентів. Крім того, вони відіграють істотну роль в

особистісному розвитку студентів, активно сприяючи формуванню у них основ логіко-методологічних засад і культури навчально-пізнавальної діяльності, застосуванню системного підходу до її організації та практичної реалізації.

За цих умов, організацію самостійної роботи майбутніми фахівцями цілком можна вважати їх серйозним випробуванням на спроможність до професійного саморозвитку, способом реагування на вплив обставин (середовища). До визначення поняття «самостійна робота студентів» вчені мають різні підходи. Проблеми організації самостійної роботи студентів висвітлено у працях А. Алексюка, Ю. Бабанського, С. Гончаренка, Ю. Зіньковського, Б. Осипова, П. Підкасистого, В. Сластьоніна, Т. Туркот та ін. Але ми будемо вважати самостійну роботу студентів вирішальним засобом формування власної пізнавальної діяльності, яка ґрунтується на їх самосвідомості, активності, ініціативності та потенціалі.

Наразі, коли освітній процес організовано виключно завдяки технологіям дистанційного навчання, що не передбачає відвідування студентами навчальних занять безпосередньо у закладах освіти, а деякі окремі види занять (лабораторні, практичні) неможливо адаптувати до вимог такого навчання, самоосвітня діяльність студентів дозволяє певною мірою скоригувати недоліки отриманої освіти. Але для цього молода людина повинна добре розуміти, що вона сама є господарем своєї долі й здатна сама знайти необхідні джерела пізнання й форми самоосвіти, відповідних своїм можливостям.

Більш того, самостійна робота студентів під час карантину цілком може бути добре усвідомлена ними як своєрідна репетиція того, про що їм постійно нагадують викладачі в процесі традиційної форми очного навчання. Йдеться про те, що в умовах інноваційного типу суспільного розвитку, який сьогодні переживає людство, заклади вищої освіти дають тільки базову підготовку. Адже знання досить швидко застарівають й повинні постійно оновлюватися відповідно до вимог логіки науково-технічного і соціального прогресу. Тому, майбутнім фахівцям доведеться протягом всього активного трудового життя постійно займатися самонавчанням, самовихованням і самовдосконаленням. Без цього вони не зможуть забезпечити собі належну конкурентоспроможність на сучасному вкрай складному ринку праці та робочої сили.

З іншого боку інноваційний характер світового розвитку, який поступово стає провідним для сучасного етапу історії людської цивілізації, також надзвичайно гостро підіймає питання забезпечення належної якості освіти, яка є одним з головних чинників підвищення якості життя, функціонування і розвитку держави. Цілком зрозуміло, що ми хочемо тішитися не тільки минулими досягненнями і надбаннями людства, а й прагнемо брати участь у розробці нових, сучасних і перспективних техніки і технологій, виробів і послуг. А ці прагнення безпосередньо стосуються якості освіти у системі вищої школи, яка здійснює професійну підготовку майбутніх фахівців. Але існує об'єктивна складність цієї підготовки, бо неможливо спрогнозувати, якими професійними знаннями, вміннями та навичками повинен буде володіти майбутній фахівець навіть через декілька років, коли сучасні теорії та технології вже застаріють, а набутого під час навчання обсягу знань стане замало. Тому якість освіти повинна бути спрямована не тільки на високу професійну компетентність випускників закладів вищої освіти, а й на його фахову і психологічну готовність до саморозвитку, що будується на наукових знаннях. У процесі забезпечення якості освіти головним є розуміння та ставлення до цього процесу її безпосередніх виконавців – освітян. Саме від них залежить і ефективність процесу переформатування освіти, що його, практично третє десятиріччя, переживає освітня галузь України [1].

Важливо зазначити, що умови карантину й зумовлена ними необхідність переходу на дистанційну форму навчання тільки загострили вкрай важливу та актуальну проблему самостійної роботи студентів. В провідних технологічно розвинених країнах світу самостійна робота студентів розглядається як основна форма освітньої і професійної їх підготовки. Тому вона й постає одним з визначальних чинників якості освіти, а відтак і

чинником впливу на науково-технічний прогрес і технологічні досягнення цих країн. Звичайно, якість вищої освіти досягається застосуванням якісних освітніх програм, науковими дослідженнями, належним кадровим та матеріально-технічним забезпеченням, наявністю системи контролю за освітнім процесом тощо, але стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання є запорукою отримання позитивних результатів [4].

Оскільки Україна обрала європейський вектор політичного та соціально-економічного розвитку, приєдналася до Болонського процесу і прагне посісти гідне місце в єдиному європейському освітньому просторі, вона має активно впроваджувати напрацьовані світовою практикою методи самостійної роботи студентів. Вони повинні стати не засобом своєрідного рятування освіти в умовах екстремальної ситуації карантину, а цілком нормальним компонентом цілісної системи застосовуваних у вітчизняній вищій школі інноваційних педагогічних технологій. При цьому такий компонент повинен відігравати одну з ключових ролей в досягненні цілей освіти [3].

Разом з тим, організація і реалізація самостійної роботи студентів мають розглядатися і як вкрай відповідальний різновид професійної діяльності самого педагога. Як пише з цього приводу Ю.Ф. Зіньковський, «викладач зобов'язаний створити відповідні умови для виконання самостійної роботи студентів. Для цього потрібен підвищений рівень мотивації виконання цих робіт, чітке визначення їх зв'язку із майбутньою практичною діяльністю, тому що студенти ефективно засвоюють те, чого хочуть навчитися» [2, с. 804].

Таким чином, розвиток і постійне удосконалення цілей, змісту і характеру самостійної роботи студентів мають стати одним із стратегічних напрямків розвитку вищої освіти України, передумовою її майбутнього процвітання.

Список використаних джерел:

1. Белова Л.О., Бульба В.Г., Поступна О.В. Стан і проблеми здійснення управління якістю освіти та освітньої діяльності в Україні: експертне оцінювання. Теорія та практика державного управління. 2018. Вип. 2. С. 8–17.
2. Зіньковський Ю.Ф. Самостійна робота студентів. Енциклопедія освіти. Академія педагогічних наук України; гол. ред. В.Г.Кремень. К.: Юрінком Інтер, 2008. С. 803–804.
3. Пономарьов О.С. Самостійна робота студентів в системі педагогічних технологій. Сучасні педагогічні технології в освіті: Збірник наук. праць. Харків: НТУ «ХП», 2016. С. 140–149.
4. Хворостяна Н.В., Великжаніна М.В. Аналіз основних чинників, які забезпечують якість освіти. Економіка і регіон. Полтава: Полт. НТУ. 2012. №3 (34). С. 25–29.

ІННОВАЦІЇ В ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Кравченко І.П.
(Полтава, Україна)

Встановлено, що проблема якості професійної підготовки фахівців завжди зберігала свою актуальність, що є критерієм відповідності потребам суспільства. У розвитку сучасної системи підготовки фахівців і підвищенні її якості, ключовою ланкою є процес формування життєвих і професійних ціннісних орієнтацій, які обумовлюють появу інноваційних форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах.

Актуальність дослідження полягає у вивченні стану готовності викладачів вищих навчальних закладів до формування професійних компетенцій у майбутніх фахівців з фізичної реабілітації професійна діяльність яких буде спрямована на роботу з відновлення здоров'я.